

2012-02-19

Till Svenska Läkaresällskapet

Yttrande över remiss ” Händelseanalyser vid självmord inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten, SOU 2010:45”

Svenska Psykiatriska föreningen ber att få tacka för möjligheten att yttra sig över rubricerad remiss. Vi är positiva till att det självmordspreventiva arbetet lyfts fram genom utredningen och dess förslag, men har vissa invändningar mot föreslagna författningsändringar.

Vi är positiva till att rättsmedicinalverk och polisen får underrättelseskyldighet efter inträffat självmord till berörda verksamheter. Vi har dock invändningar när det gäller övriga föreslagna förändringar. För det första ser vi inte entydigt att det är fel att bevara händelseanalyserna inom ramen för lex Maria, men vi vill fortsatt begränsa utrednings- och anmälningsskyldigheten till fall som inträffar inom fyra veckor efter kontakt med hälso- och sjukvården. Självmord som inträffar efter denna tidsram är inte sannolika vårdskador, kräver mycket utredningsresurser utan att den information av förbättrande karaktär som kan utvinnas därur blir särskilt rikhaltig och osäkerheten kring den information som inhämtas ökar med mindre vederhäftighet som följd.

Integritetsaspekterna vid så låg sannolikhet för egentlig vårdskada eller möjligheter att åstadkomma annat utfall som blir fallet efter mer än fyra veckor efter senaste vårdkontakt, gör att vi bedömer att utredningen hamnat fel i sitt övervägande av proportionaliteten mellan integritetsinkräktande visavi den avlidne enskilde och allmänintresset av suicidpreventionskunskaper. Vi ser också helst att det tydliggörs att händelseanalyserna inte får göras utan att ytterst ansvarig själv inom organisationen har befogenhet att bedöma självmordsrisken för patienter också i svåra fall. Det bör alltså finnas ett lagkrav om att läkare ska finnas med i händelseanalysen från dess start.

För det andra är vi negativa till att socialtjänsten sätts att genomföra händelseanalyser vid självmord eftersom vi inte bedömer att tillräcklig kompetens där finns för att genomföra adekvata analyser av rimlig kvalitet.

För det tredje finner vi att författningsförslaget om att inkludera all verksamhet på socialtjänstens område vara orimligt vittomfattande. Det kan inte anses rimligt att enheter för försörjningsstöd ska initiera händelseanalyser vid inträffade suicid fem månader efter kontakt.

För det fjärde bedömer vi att utredningsskyldigheterna borde gälla med full rapporteringsskyldighet till socialstyrelsen, för Kriminalvården. Detta då anstalts- och häktesintagna har en mycket hög suicidfrekvens, cirka 1/1000 intagna och år, att jämföra med ett suicid per i storleksordningen 10000 invånare och år i normalpopulationen.

Gällande missbruksvården konstaterar vi följande: lex Sara är inte tillräcklig för att ligga till grund för tillsyn inom missbruksvården. De föreslagna förändringarna råder inte bot på detta, då de endast omfattar inträffade suicid. Enligt vår bedömning bör suicid inom fyra veckor efter kontakt med eller rapport till missbruksvård, omfattas av sådan verksamhetsövergripande händelseanalys som avses i

författningsförslaget. Därtill bör emellertid rapporteringsskyldighet och händelseanalysskyldighet för all missbruksbehandlande vård, enskild som offentlig, gälla vid inträffade dödsfall till följd av missbruk, som inträffar inom exempelvis sex månader efter kontakt med eller anmälan till socialtjänst eller annan missbruksvård. Det konstateras att det i Sverige årligen inträffar cirka dubbelt så många alkohol- och drogrelaterade dödsfall (ca 2500), som självmord (ca 1200).

Avslutningsvis vill vi göra uppmärksam på vikten av att anställda inom enskild verksamhet kan genomföra rapportering utan risk för repressalier inom den verksamhet där de är verksamma, då de inte har författningsstöd för meddelarfrihet. Vi konstaterar därtill att en ytterligare säkerhet i rapporteringen kan uppnås, om enskilda yrkesutövare får rapporteringsskyldighet till såväl socialstyrelse som till sin arbetsgivare.

Fredrik Åberg

Styrelseledamot

Lise-Lotte Risö Bergerlind

Ordförande